

NEO-NEOLOGISMUL ANDOSARE

✉ Aurelia NĂSTASE

aurelianastase@yahoo.fr

De ceva vreme, *andosarea* nu mai înseamnă doar „acțiunea de a *andosă*”, adică „a indica, pe versoul unui cec, numele persoanei împuternicite să încaseze valoarea cecului” (*Dicționarul explicativ al limbii române/DEX*, 1996, ediția a II-a, Univers enciclopedic, București, p. 39). Cuvântul și-a extins sfera de referință, fiind adus, nu ca metaforă, în jargonul politic nu din limbajul bancar românesc, unde se află de multă vreme, preluat cândva din franceză, ci prin imitarea (calchiera) unor enunțuri englezești, în care apar cuvintele *endorsement*, *edorse*, sau franțuzești, unde apar cuvintele *endos*, *endossement*, *endosser*.

Cuvintele englezești *endorsement* și *edorse* se referă la acțiunea de „a aproba sau a sprijini opinia, propunerea, revendicarea, declarația sau conduita cuiva”, de „a subscrie”. Se referă totodată și la „scrierea numelui cuiva pe spatele unui document, în special pe spatele unui cec”.

Endos și *endossement* înseamnă „gir” sau „andosament”. Francezii folosesc verbul *endosser* în primul rând cu înțelesul „a pune pe spate”, a îmbrăca”. *Endosser l'uniforme* înseamnă „a deveni

Limba română este patria mea.

Nichita Stănescu

soldat”. Acest verb este folosit și cu înțelesul figurat „a lua asupra sa” (*Dicționar francez-român*, 1967, Editura Științifică, București, p. 125), „a asuma, a accepta consecințe, o responsabilitate, o afacere”.

În suplimentul de înțeles cu care apare astăzi în românește cuvântul *andosare*, nici vorbă de sensul principal franțuzesc. Este așadar maimuțărit de pe englezește! Sunt utilizatori care nu știu că *andosare* există de demult în limba română și îl copiază din engleză, transpunându-l grosolan: „andorsare”!

Când, la o reuniune internațională, participanții vorbitori de engleză și de franceză aprobă, sprijină sau își asumă, fiecare pe limba lui, proiecte, propuneri, opinii sau declarații, unor participanți români li se pare prea puțin importantă, banală, aprobarea, sprijinirea sau asumarea. Ca urmare, caută să-și relateze activitatea recurgând la neo-neologismul *andosare*, inutil într-o comunicare clară, dar neapărat necesar într-un raport echivoc. Limba se „îmbogățește” cu o vorbă-gablonz sau cu o vorbă „fumigenă”, imitată de la străini, ca să acopere cu sclipiri ieftine sau să învâluie în mister străveziu chinul de a parveni al semiductului.

Ce vor fetele

✉ Colonel (r) Victor NEGHINĂ

Foto: Ioan STANCU

Și în acest an, omagierea Zilei Internaționale a Femeii la Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” s-a desfășurat după tot tipicul specific unor astfel de sărbători în calendarul de suflet al universitarilor militari sibieni.

Primul moment emoționant l-a constituit înmânarea de către studenții sărbătoritelor buchete de flori, simbol al dragostei și respectului pe care aceștia îl nutresc față de femeia iubită, mamă, soție, colegă și camarad de arme.

Cu acest prilej, a fost organizată și o expoziție foto retrospectivă, cu imagini inedite din desfășurarea acestei sărbători de-a lungul anilor.

Sărbătoarea și-a depănat firul în Aula academiei, invitate fiind doamnele și domnișoarele din instituție, în prezența colonelului prof. univ.dr. Alexandru Baboș – rectorul academiei și a altor reprezentanți ai staffului instituției.

În cinstea sărbătoritelor s-a desfășurat un program artistic, care, prin conținutul și măiestria interpretativă, s-a constituit într-un adevărat regal artistic, satisfăcând toate gusturile celor prezenți la manifestare.

Au evoluat pe scenă formația SNACO DIXIE, condusă de maestrul Ioan Petcu care a susținut pe rând un duet la clape, urmat apoi de un colaj muzical de jazz, studentul sergent-major Cosmin CHIRILĂ, a dedicat sărbătoritelor un moment poetic sub genericul „De dragoste”, recitând versuri din lirica românească dedicată femeii. Grup de satiră și umor „Quo Vadis?” al academiei a prezentat două momente: „Ce vor fetele” și „Musca” ce au destins atmosfera. Actrița Gabriela NEAGU de la Teatrul Național „RADU STANCA” a interpretat un recital de șansonete din repertoriul cunoscutei cântărețe Edit Piaf, dovedindu-și și în acest cadru sărbătoresc valențele interpretative, fiind răsplătită cu vii și îndelungi aplauze. Desigur în reușita spectacolului, am remarcat prestația inconfundabilă a dansatorilor aparținând ansamblului „Junii Sibiului”.

Programul dedicat Zilei Internaționale a Femeii în AFT a fost îmbogățit de către studenții Secției de Actorie ai Facultății de Litere și Arte, din cadrul Universității „LUCIAN BLAGA” Sibiu, care au prezentat un impresionant recital de poezie, dedicat omagierii poetului, dramaturgului și regizorului Radu Stanca, cu prilejul aniversării a 88 de ani de la nașterea acestuia.

În concluzie, se poate spune că manifestările cultural-artistice au confirmat metafora marelui bărbat de stat Mihail Kogălniceanu: „Femeia iubită este întotdeauna un ÎNGER”.

INTER ARMA SILENT MUSAE

MARELE EU

✉ General de brigadă (r) dr. Gheorghe VĂDUVA

Ego sum qui sum. Sunt cine sunt. Sunt cel care sunt. Sunt cel ce sunt. Sunt ceea ce sunt. Sunt cum sunt. Dar cine sunt? Și, mai ales, ce sunt? Cum sunt? Al cui sunt? Întrebări care despică un fir invizibil, poate, chiar inexistent, dar pe care Eu, în calitate de Eu al meu sau de Eu al Lumii, îl caut, îl gândesc, îl proiectez, îl creez, îl re-creez, îl construiesc sau îl re-construiesc. Pentru că am mare nevoie să mă agăț de el. Pentru că el este definiția mea. Și legătura mea cu mine însumi și cu tot ce se află dincolo de mine, în afara mea sau în preajma mea. Pentru că trebuie să-mi răspund la încă o întrebare tranșantă: Am eu, oare, o identitate a mea și numai a mea, adică în posesia mea exclusivă, recunoscută și respectată de toată lumea și, evident, de mine însumi, în ograda aceasta imensă, plină de tot felul de identități, care de care mai exactă și mai exclusivă, mai

deveni, decât în determinările sale empirice, și că aceste determinări empirice presupun cu necesitate ceva în afară de Eu. Deja corpul omului, pe care el îl numește corpul său, este ceva în afară de Eu. Toate acestea ar părea o simplă pierdere de timp, dacă nu am simți fiecare, mereu sau doar în anumite momente, nevoia să ne identificăm și, înainte de toate, să ne onorăm identificarea și, deci, identitatea. În lipsa acestui sistem, plutim între egoism și înstrăinare, între Nimic și Univers. Același Fichte, care nu poate fi suspectat de totalitarism, scria că „omul trebuie să se decidă: ori renunță complet la libertatea sa spre a deveni cu răbdare o roată pasivă în marea mașină a totalității, ori o întrebuițează (evident, libertatea sa NN) pentru bine.” Adevărul, probabil, se află pe undeva, pe la mijloc. Omul nu renunță niciodată la libertatea sa, iar atunci când îi este limitată, pe drept sau pe nedrept, mai ales pe nedrept, și-o reconstruiește în sine, ieșind astfel din grătile nonlibertății.

Condiția militarului profesionist se înscrie aproape în totalitate în acest tip de raționament. Chiar dacă Eul lui, al acestui tip de militar, contează mai puțin, ca Eu, în integralitatea entității, entitatea este, totuși, o sinteză de

ramificată și mai sofisticată? Îmi place să cred că am o astfel de identitate. Deși mă îndoiesc de ea, întrucât, cred eu, doar mie îmi pasă de ea. Și dacă doar mie îmi pasă, înseamnă că doar eu sunt cel care mă îndoiesc și, de aceea, și doresc să ies din îndoială. Doar eu sunt cel care mă identific față de mine însumi, în primul rând, ceea ce ar putea fi foarte grav, întrucât rezultă că restului lumii nu-i prea pasă de mine, adică de acest *Ego sum qui sum*, chiar dacă respectivele cuvinte aparțin lui Dumnezeu. Înșușindu-mi-le, eu, adică Nimeniul din mine, capătă o Identitate. Devine Eu. Sau confirmă Eul. Mă definesc. Constat că, totuși, exist. Nu ca un corp cufundat în lume, care dislocă un volum egal cu cel al său, ci ca lume cufundată în mine care creează un Univers ce mă scoate înafara mea.

Deci, ce reprezintă eu pentru lumea aceasta? Redislocarea unui simplu volum din mine însumi de către acel Univers care se cufundă și se însinuează în fiecare dintre noi? Dar pentru mine? De fapt și de drept, cui aparțin eu? Lumii întregi? Instituției din care fac parte? Celor care-mi cumpără munca? Celor care-mi vând cumpărarea? Familiei? Naturii? Datoriei? Mie însumi? Sunt eu, oare, în întregime, al meu? Pot eu, oare, să fac ce vreau eu cu mine, pentru mine sau prin mine? Cu alte cuvinte, am eu libertatea deplină să fac ce vreau eu cu mine însumi? Johann Gottlieb Fichte scria, în *Despre menirea omului în sine că Eul nu devine niciodată conștient de el însuși, și nici nu poate*

Eu-ri, este ceea ce se află, deopotrivă, în Eu și dincolo de Eu. Pentru că omul este măsura tuturor lucrurilor. Iar Eul este măsura cea adevărată a omului. Unii, în numele Entității, încearcă se ne scoată din Eu, dar nu pentru a ne arunca în non-Eu, ci doar pentru a ne încercui în stână, uitând că nu există stână fără oi și nici entitate umană fără identitate umană. Adică fără Eu.

Uneori, toate acestea par prea complicate. Ce e omul? O mogâldeată mai mult sau mai puțin îmbrăcată, pe care o dobori cu un pumn și o ucizi cu un glonț sau cu un cuvânt. Pe câmpul de luptă, el mănuieste o armă, un tanc sau un avion, iar fără armă sau fără avion, el nu valorează doi bani. Degeaba investești în el educație, îmbrăcăminte, echipamente și încredere. Când ți-e lumea mai dragă, el își aduce aminte că este un Eu, dă cu palma în mămăligă, se prăjește și devine indisponibil. Dincolo de Eu există însă Marele Eu, adică Super-Eul, Eul tuturor Eurilor, al timpurilor și al tuturor posibilităților, Eul Universal, Eul-Rege, fără de care n-ar exista chiar nici Dumnezeu dacă n-ar fi el, Eul Eurilor, să-l creeze în oameni. Cu zâmbetul lor superior și... binevoitor. Numai că, din toate timpurile, acești Eu ai eurilor, care se află, de obicei, în instituțiile cu Eurii nivelate, inclusiv în armată, încearcă să-l invoce pe Dumnezeu, nu slujindu-l, ci înlocuindu-l. Eu sunt Dumnezeul vostru. La mine trebuie să vă închinați.